

TELESNÁ VÝCHOVA A ŠPORT V ŽIVOTE ČLOVEKA

KONFERENČNÝ RECENZOVANÝ ZBORNÍK VEDECKÝCH PRÁC

ZVOLEN 2019

RECENZENTI

Doc. PaedDr. Jiří Michal, PhD., KTVŠ FHV UMB, Banská Bystrica

Prof. Ing. Jozef Štefko, CSc., KNDV DF, TU Zvolen

Zostavili: Mgr. Karin Baisová, PhD.

PaedDr. Martin Kružliak, PhD.

Neprešlo jazykovou úpravou. Za gramatickú a obsahovú stránku príspevkov zodpovedajú jednotliví autori.

ISBN 978-80-228-3178-1

PREDSLOV

Ústav telesnej výchovy a športu Technická univerzita vo Zvolene zostavil a vydal ďalší, už od roku 2010 v poradí 10. konferenčný recenzovaný zborník vedeckých prác slovenských a zahraničných autorov zaoberajúcich sa problematikou telesnej výchovy a športu. Zborník je výsledkom pravidelne sa konajúcej konferencie na ÚTVŠ vo Zvolene. Obsahovo sa venuje rôznym tematikám z oblasti telesnej výchovy a športu, tréningového procesu, problémom a novinkám vo vyučovaní telesnej výchovy na všetkých stupňoch škôl, či rôznych vekových kategórií. Vydaný zborník obsahuje celkove štyri vyžiadané prednášky a 25 prác na 326 stranách.

Zborník bol vydaný s podporou vedenia Technickej univerzity vo Zvolene v zastúpení prorektora pre pedagogickú prácu Technickej univerzity vo Zvolene RNDr. Andreja Jankecha, PhD., Vydavateľstva Technickej univerzity vo Zvolene. Osobitne by sme chceli vyzdvihnúť dlhoročnú spoluprácu s KTVŠ FF Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v zastúpení doc. PaedDr. Jiří Michal, PhD. a ostatných odborných pedagogických pracovníkov. V mene zostavovateľov konferenčného zborníka vedeckých prác ďakujeme aj recenzentom zborníka a všetkým prispievateľom.

Mgr. Karin Baisová, PhD., PaedDr. Martin Kružliak, PhD.

Zostavovatelia

OBSAH

VYŽIADANÉ PRÍSPEVKY	6
TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA A POHYBOVÉ AKTIVITY AKO PROSTRIEDOK PROTIDROGOVEJ ZÁVISLOSTI U ŽIAKOV STREDNÝCH ŠKÔL	6
Jiří Michal VÝZNAM KOFEINOVÝCH NÁPOJŮ V PITNÉM REŽIMU STUDENTEK JIHOČESKÉ UNIVERZITY	19
Vladislav Kukačka, Markéta Kastnerová, Michala Brandtnerová VLIV PRAVIDELNĚ REALIZOVANÉHO EDUKAČNÍHO PROGRAMU POUŽÍVAJÍCÍHO PILATESOVU METODU NA SUBJEKTIVNÍ VNÍMÁNÍ PSYCHICKÝCH OBTÍŽÍ ŽEN V MENOPAUZE	33
Markéta Kastnerová, Vladislav Kukačka, Renata Hromková NÁZORY ŽIAKOV ZÁKLADNÝCH ŠKÔL NA ZIMNÉ ŠPORTY	48
Stanislava Straňavská RECENZOVANÉ PRÍSPEVKY	59
DIFFERENCES IN THE INFLUENCE OF PHYSICAL EDUCATION ON SOME ANTHROPOMETRIC PARAMETERS AND MOTOR SKILLS' TESTS OF PUPILS OF INDUSTRIAL SCHOOL IN SLAVONSKI BROD IN CORRELATION TO DIFFERENT ANNUAL QUOTA OF PHYSICAL EDUCATION CLASSES	59
Vedran Džakula, Zvonko Miljković, Leo Pavičić NÁCHYLNOST STUDENTŮ SPORTOVNÍCH OBORŮ KE STRESU V KOMPARACI S MÍROU NÁCHYLNOSTI STUDENTŮ JINÝCH OBORŮ	74
Markéta Švamberg Šauerová SÚHRN VÝSLEDKOV ANALÝZY VZŤAHU ŠTUDENTIEK TECHNICKEJ UNIVERZITY VO ZVOLENE K POHYBOVÝM, ŠPORTOVOVO - REKREAČNÝM A VOĽNOČASOVÝM AKTIVITÁM A K PREDMETU TELESNÁ VÝCHOVA	91
Karin Baisová PREDIKCIA ZÁUJMU ŠTUDENTIEK TECHNICKEJ UNIVERZITY VO ZVOLENE O POHYBOVÉ A ŠPORTOVO - REKREAČNÉ AKTIVITY NA ROK 2020	98
Karin Baisová BIORYTMY, ZDRAVIE A ŽIVOTNÝ ŠTÝL ČLOVEKA	104
Elena Bendíková REKREAČNÁ POHYBOVÁ AKTIVITA V ŽIVOTNOM ŠTÝLE DOSPELEJ POPULÁCIE	112
Beáta Dobay, Elena Bendíková, Anetta Müller, Eva Bácsné Bába ÚROVEŇ KOORDINAČNÝCH SCHOPNOSTÍ MLADÝCH FUTBALISTOV	122
Nemec Miroslav, Kollár Rastislav VYUŽÍVANIE SMARTFÓNOV PRI POHYBOVÝCH AKTIVITÁCH U ŽIAKOV STREDNÝCH ŠKÔL Z VYBRANÝCH MIEST SLOVENSKA	131
Miroslav Nemec, Štefan Adamčák VPLYV HERNE ORIENTOVANÉHO MODELU VÝUČBY BASKETBALU NA ZMENY ÚROVNE BASKETBALOVÝCH ZRUČNOSTÍ ŽIAKOV ZÁKLADNÝCH ŠKÔL	144
Andrea Izáková, Mariana Borukova NÁZORY ŽIAKOV 6. ROČNÍKOV ZÁKLADNÝCH ŠKÔL K VYUČOVANIU GYMNASTIKY V BANSKEJ BYSTRICI	158
Juraj Kremnický AKTUÁLNY STAV OSVOJENIA AKROBATICKÝCH ZRUČNOSTÍ ŽIAKOV ŠIESTEHO ROČNÍKA VYBRANÝCH ZÁKLADNÝCH ŠKÔL V BANSKEJ BYSTRICI	164
Juraj Kremnický	

PREDIKCIA POHYBOVÝCH A ŠPORTOVO-REKREAČNÝCH AKTIVÍT, AKO SÚČASŤ ŽIVOTA ŠTUDENTOV TU VO ZVOLENE DO ROKU 2020	174
Martin Kružliak SUMÁR ČIASTKOVÝCH VYSLEDKOV ANALÝZY VZŤAHU ŠTUDENTOV TECHNICKEJ UNIVERZITY VO ZVOLENE K POHYBOVÝM A VOĽNOČASOVÝM AKTIVITÁM	182
Martin Kružliak ÚROVEŇ PLÁVANIA ŽIAKOV NA PRIMÁRNOM STUPNI VZDELÁVANIA V STREDOSLOVENSKOM KRAJI	188
Peter Mandzák ANALÝZA ZMIEN SOMATICKÝCH UKAZOVATEĽOV V ROKOCH 2016 -2018 U PLAVCOV A TRIATLONISTOV	197
Martina Mandzák VPLYV PLÁVANIA NA ZMENY V ÚROVNI TELESNÉHO ROZVOJA U DETÍ	210
Martina Mandzák POHYBOVÉ AKTIVITY ŽIAKOV A ŽIAČOK STREDNÝCH ŠKÔL V RIMAVSKEJ SOBOTE A LUČENCI	222
Štefan Adamčák, Anna Kozančáková ANALÝZA OBRANNÝCH SYSTÉMOV NA MAJSTROVSTVÁCH SVETA KADETIEK HÁDZANEJ V ROKU 2016	240
Katarína Pavúková, Martin Jesenský, Kristína Horizrálová PRÍNOS VOLEBNÉHO PROGRAMU PRI ZABEZPEČOVANÍ ROZVOJA ŠPORTU V MESTE ZVOLEN	249
Darina Rojíková ZMYSEL ŠPORTU (POHYBOVEJ AKTIVITY) A ZMYSEL ŽIVOTA: NIEKTORÉ (NIELEN) FILOZOFICKÉ SÚVISLOSTI	260
Attila Rácz, Zlata Androvičová NÁZORY ŽIAČOK ZÁKLADNÝCH ŠKÔL V ŽILINSKOM KRAJI NA VYUČOVANIE GYMNASTIKY	277
Michaela Slováková, Michal Gregorec NÁZORY CHLAPCOV 9. ROČNÍKOV ZÁKLADNEJ ŠKOLY A 4. ROČNÍKOV STREDNEJ ŠKOLY SLOVENSKA NA VYUČOVACÍ PREDMET TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA	284
Stanislava Straňavská, Štefan Adamčák FINANČNÁ DOTÁCIA ŠTÁTU PRE ŠPORTOVÉ ZVÄZY	300
Nikola Slašťanová, Stanislav Azor VYBRANÉ PARAMETRE SERVISU RAKÚSKEJ VOLEJBALOVEJ REPREZENTÁCIE MUŽOV NA ME 2019 PROTI SLOVENSKEJ REPREZENTÁCII	308
Stanislav Azor, Jaroslav Popelka POROVNANIE EFEKTIVITY STATICKÉHO A DYNAMICKÉHO STREČINGU NA POHYBOVÉ INDIKÁTORY MLADÝCH VOLEJBALISTOV	317
Jaroslav Popelka, Stanislav Azor	

NÁZORY ŽIAKOV ZÁKLADNÝCH ŠKÔL NA ZIMNÉ ŠPORTY

Stanislava STRAŇAVSKÁ

Katedra telesnej výchovy a športu, Filozofická fakulta, Univerzita Mateja Bela,
Banská Bystrica, Slovensko

ABSTRAKT

Cieľom príspevku bolo zistiť názory žiakov na základných školách k zimným športom. Prieskumu sa zúčastnilo 533 žiakov navštevujúcich 7., 8. a 9. ročník základných škôl v Žilinskom okrese. Z celkového počtu bolo 274 chlapcov a 259 dievčat. Hlavnou prieskumnou metódou, ktorú sme v našom prieskume použili bol dotazník. Zistené výsledky sme vyhodnotili z pohľadu intersexuálnych vzťahov medzi chlapcami a dievčatami. Z výsledkov prieskumu môžeme konštatovať pozitívny vzťah žiakov k zimným športom. Stále pretrváva trend, že deti sa najskôr učia lyžovať a zároveň lyžovanie považujú za bezpečnejší šport. Na školách kde sme prieskum realizovali sa pravidelne organizuje lyžiarsky kurz pobytovou formou. Vyučovanie snowboardingu sa však na týchto školách prakticky nerealizuje, pretože chýbajú učitelia, ktorí sú spôsobilí vyučovať snowboarding. Mnohí žiaci však uvádzajú, že by sa chceli naučiť snowboardovať a preto majú záujem v budúcnosti absolvovať snowboardingový kurz. Ako dôvod prečo by chceli začať jazdiť na snowboarde uvádzajú, vyskúšať si niečo nové.

Kľúčové slová: názory, základná škola, zimné športy, žiak

ABSTRACT

The aim of the paper was to find out the opinions of pupils at elementary schools on winter sports. The survey was attended by 533 pupils attending the 7th, 8th and 9th year of elementary schools in the Žilina district. Of the total number, there were 274 boys and 259 girls. The main survey method we used in our survey was a questionnaire. The results were evaluated from the perspective of intersexual relationships between boys and girls. From the results of the survey we can conclude a positive attitude of pupils to winter sports. There is still a trend that children learn to ski first and at the same time consider skiing to be a safer sport. At the schools where we conducted the survey, a ski course is organized on a regular basis. However, the teaching of snowboarding is practically non-existent in these schools, as there is a lack of teachers competent to teach snowboarding. However, many students state that they would like to learn

to snowboard and therefore want to take a snowboarding course in the future. As a reason they would like to start riding a snowboard they say, try something new.

Key words: opinions, elementary school, winter sports, pupil

ÚVOD

Jednou z hlavných úloh dnešnej dobre fungujúcej spoločnosti je výchova mnohostranne a harmonicky rozvinutého človeka. Pri plnení tejto požiadavky hrá významnú úlohu šport. U dnešných detí dominuje sedavý spôsob života, najskôr sedia v škole a voľný čas potom trávia pri počítačových hrách, tabletoch, zábavou na mobiloch, sledovaním televízie. Pribúda množstvo detí, ktoré vykonávajú pohybovú činnosť iba na dvoch hodinách telesnej výchovy týždenne. Tento spôsob života prináša nárast obezity, chybné držanie tela a množstvo iných zdravotných problémov. „Zdravie je významnou hodnotou a jeho miesto v hodnotovom systéme človeka sa v deklaráciách nachádza na popredných miestach. Pohyb je základnou potrebou človeka a to, čo sa nepohybuje, postupne atrofuje. Hodnoty a potreby vedú, resp. navigujú človeka k záujmom“ (Kršjaková – Roučková, 2013, s.47). Je dôležité zaradiť do hodín telesnej výchovy pohybové aktivity, o ktoré majú deti záujem, iba tak možno zvýšiť atraktivitu hodín telesnej výchovy. Jednou z možností je zavedenie snowboardingu medzi zimné sezónne činnosti na základných a stredných školách. Tak ako uvádza Pach (2003) snowboarding patrí k mladým športom, ktorý v určitých prípadoch môže pôsobiť ako extrémny. Avšak jeho masové rozšírenie odporuje tomuto prívlastku. Je určený pre každého, nielen extrémne orientovaného športovca. Množstvo priaznivcov si snowboarding získal práve vďaka silnému emotívnemu náboju, ktorý v sebe táto pohybová činnosť ukrýva. Súhlasíme s názorom Michala (2008), ktorý uvádza, že v súčasnosti je snowboarding jedným z najprogresívnejších a rozvíjajúcich zimných športov. Mókus (2011) hovorí, že snowboarding je technický zimný šport, ktorý sa vyvinul zo skateboardingu a surfingu. Louka – Večerka (2007) opisujú snowboarding ako zimnú športovú aktivitu, ktorej podstatou je kĺzanie na snehu pomocou jednej špeciálnej dosky, na ktorej stojí jazdec bokom do smeru jazdy a obe nohy má pripevnené pomocou viazania. V súčasnosti má snowboarding rovnocenné postavenie v porovnaní s ostatnými zimnými športmi a je súčasťou súťaží svetového pohára a olympijských hier (Melkus – Roučková, 2014). Ako uvádzajú Paugschová a kol. (2004) snowboarding sa už od začiatku natoľko líšil od ostatných zimných športov a je tak atraktívny, hravý ba až bláznivý, že sa stal v priebehu málo zim skoro až symbolom všetkých slobodne mysliacich mladých ľudí túžiacich

po športe a dobrodružstve. Ponúkame teda svojim žiakom možnosť surfovať na doske po zasnežených zjazdovkách a nie po sociálnych sieťach.

CIEĽ

Cieľom práce bolo zistiť názory žiakov na základných školách v Žilinskom okrese k zimným športom.

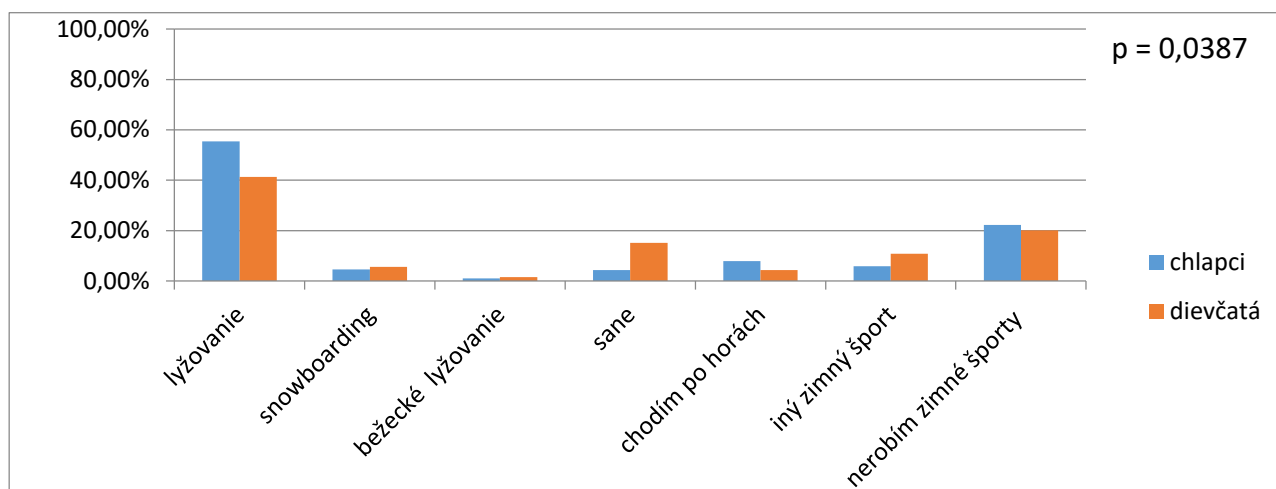
METODIKA

Prieskumný súbor tvorili žiaci vybraných základných škôl v Žilinskom okrese v počte 533 žiakov, z toho 274 chlapcov a 259 dievčat, ktorí navštevujú 7., 8. alebo 9. ročník. Prieskum sa realizoval dotazníkovou formou v 2. polroku školského roka 2018/2019. Dotazník bol anonymný a obsahoval 24 zatvorených otázok, kde si mohli respondenti vybrať niektorú z ponúkaných odpovedí. Vypĺňali ho žiaci, ktorí už mali možnosť zúčastniť sa lyžiarskeho kurzu. Pri triedení a spracovaní získaných údajov vychádzame zo základných matematicko-štatistických metód (percentá, Chi – kvadrát test nezávislosti). Zisťovali sme štatistickú významnosť na hladine na $p < 0,05$.

VÝSLEDKY A DISKUSIA

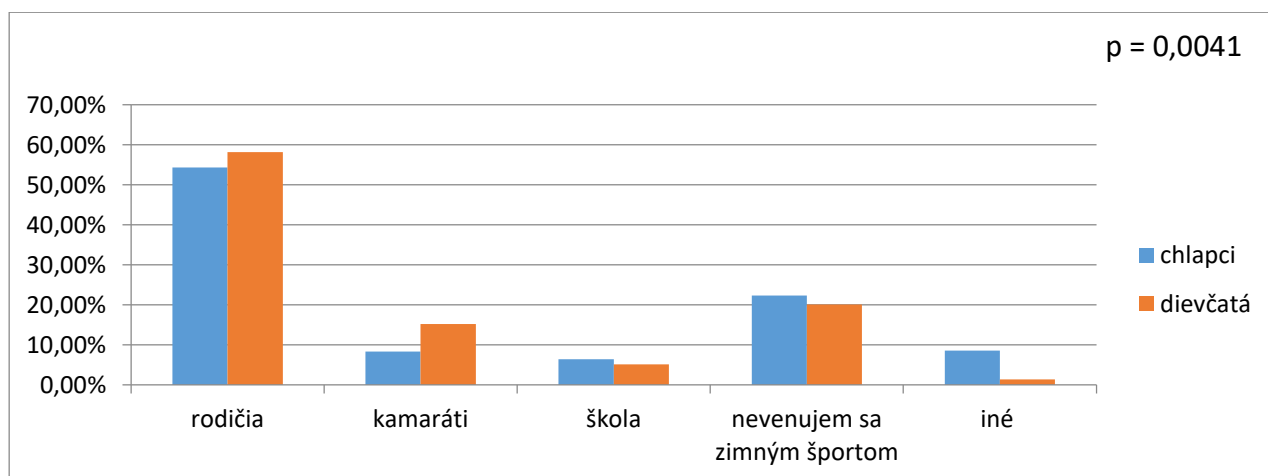
V našom prieskume nás zaujímalo akým zimným športom sa venujú žiaci 7., 8. a 9. ročníka navštevujúci základné školy v Žilinskom okrese. Na základe výsledkom môžeme konštatovať, že 78,62 % detí sa venuje niektorému zo zimných športov (obr. 1). Najviac sa žiaci vo svojom voľnom čase venujú lyžovaniu, 55,38 % chlapcov a 41,35 % dievčat, čo predstavuje z celkového počtu opýtaných žiakov 48,37 %. K podobným výsledkom vo svojom výskume dospel aj Beťák (2013), kde lyžovanie rovnako patrilo medzi najradšej vykonávanú aktivitu u 33,60 % chlapcov a 44,15 % dievčat. Najväčšie percentuálne zastúpenie má lyžovanie aj vo výskume Michala – Horičku (2014), v ktorom ho uviedlo až 62 %, snowboarding uviedlo 33 % a iný zimný šport 5 %. Taktiež aj Straňavská – Görner (2017) uvádzajú, že zo zimných športov, ktorým sa žiaci najviac venujú, sú lyžovanie a snowboarding. Z našich respondentov snowboarduje vo voľnom čase iba 4,57 % chlapcov a 5,61 % dievčat. Naopak Beťák (2013) prezentuje, že snowboarding patrí u žiakov medzi druhú najradšej vykonávanú zimnú aktivitu, u chlapcov 29,96 % a 23,94 % dievčat. Negatívne hodnotíme zistenie, že až 38,42 % žiakov sa nevenuje žiadnemu zimnému športu. Aj to je jeden z dôvodov, prečo by sa mali do vyučovacieho procesu zaraďovať nové zaujímavé športy ako napríklad aj snowboarding. Pri

porovnaní intersexuálnych vzťahov sme zaznamenali štatisticky významné rozdiely na hladine významnosti $p < 0,05$.

Obrázok 1 Zimné športy, ktorým sa žiaci venujú vo voľnom čase

V ďalšej otázke sme sa pýtali žiakov, kto ich priviedol k zimným športom. Ako prezentujeme na obr. 2 najčastejšou odpoveďou boli rodičia. Túto možnosť zvolilo 54,32 % chlapcov a 58,15 % dievčat. Druhou najčastejšou odpoveďou žiakov bola odpoveď, že sa nevenujú zimným športom. Možnosť, že ich priviedla k zimným športom škola potvrdilo iba 6,45 % chlapcov a 5,13 % dievčat. Pri tejto otázke sme zaznamenali štatisticky významné rozdiely medzi chlapcami a dievčatami na hladine významnosti $p < 0,05$.

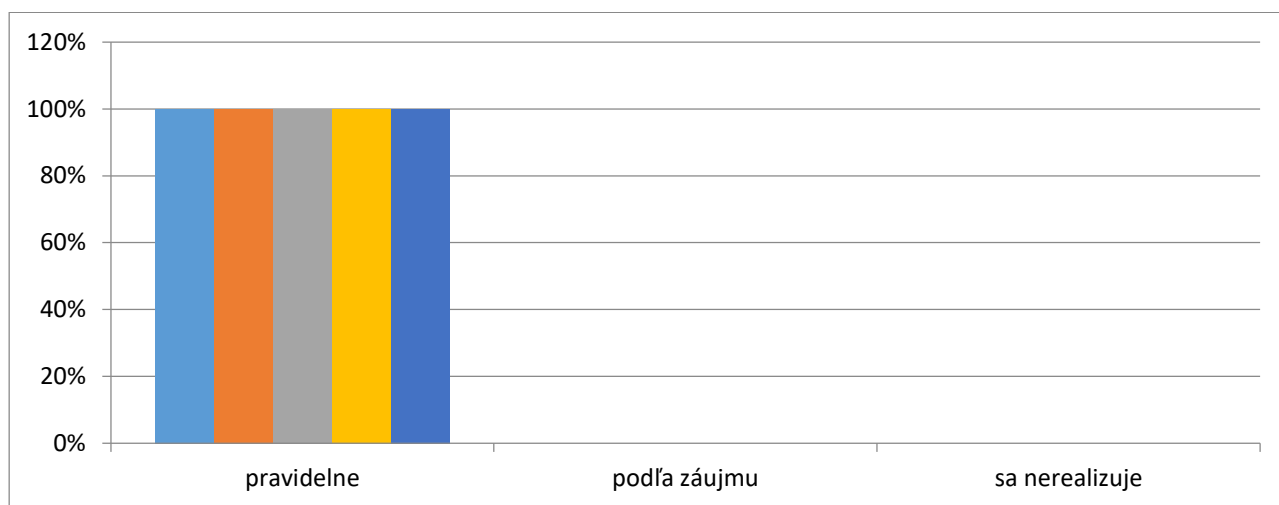

Obrázok 2 Kto priviedol žiakov k zimným športom

Za veľmi pozitívne považujeme, že na všetkých základných školách v Žilinskom okrese kde sme prieskum realizovali pravidelne organizujú zimný kurz (obr. 3). Aj Paděrová (2009)

uvádza 100 % organizáciu zimných kurzov na školách v Brne a okolí. Mazal (2011) uvádza organizáciu zimných kurzov na 95,1 % škôl v Olomouci a okolí. Na základných školách v Libereckom kraji zistil Hájek (2014) 97 % organizáciu zimných kurzov. Vo výskume Beťáka (2014) na stredných školách v okrese Martin a Stará Ľubovňa uviedlo 61,13 % chlapcov a 72,87 % dievčat pravidelnú organizáciu zimného kurzu alebo podľa záujmu žiakov 30,36 % chlapcov a 20,21 % dievčat. Kurz pohybových aktivít v prírode so zameraním na zimné športy sa nerealizuje len na 2 z 10 stredných škôl v okrese Martin, čo uviedlo 8,50 % chlapcov a 6,91 % dievčat.

Vysoké percento organizovanosti zimných kurzov na školách, či už základných alebo stredných je veľmi dobrý trend, ktorý je potrebné udržiavať aj v nasledujúcich rokoch. Na kurzoch dochádza k rozvoju sociálnych väzieb, upevňujú sa priateľstvá a posilňujú vzťahy medzi žiakmi aj medzi žiakmi a učiteľmi. Deti prichádzajú domov plné nových zážitkov a skúseností. Pravidelná pohybová činnosť na čerstvom vzduchu nielen počas kurzu pôsobí priaznivo na zdravie i celý organizmus. Pobyt v zimnej prírode patrí neodlučiteľne do zdravého životného štýlu jedinca.

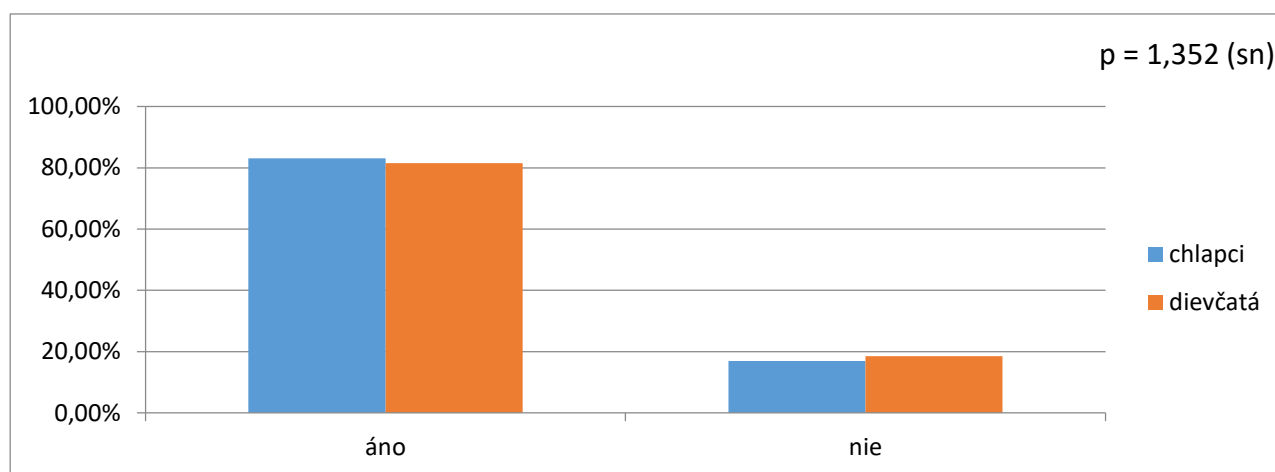
Obrázok 3 Realizácia zimných kurzov na školách

V našom prieskume sme chceli zistiť aj koľko žiakov sa zúčastnilo zimného teda lyžiarskeho kurzu. Zistili sme, že v lyžiarskeho kurzu sa zúčastnilo 83,12 % chlapcov a 81,54 % dievčat.

Na základných školách podobné výsledky uvádza aj Pauschová – Kubaščík (2002) až cez 85 % účasť žiakov na tomto kurze. Michal – Kunkela (2014) však uvádzajú nižšiu účasť žiakov základných škôl na lyžiarskom výcviku 66 %. Beťák (2014) zistil tiež, ale na stredných školách nižšiu účasť na kurze 53,44 % chlapcov a 51,06 % dievčat. Michal (2013) tiež uvádza u žiakov

stredných škôl nižšiu účasť na lyžiarskom výcviku 45,33 % v Banskej Bystrici a iba 19,33 % v Michalovciach.

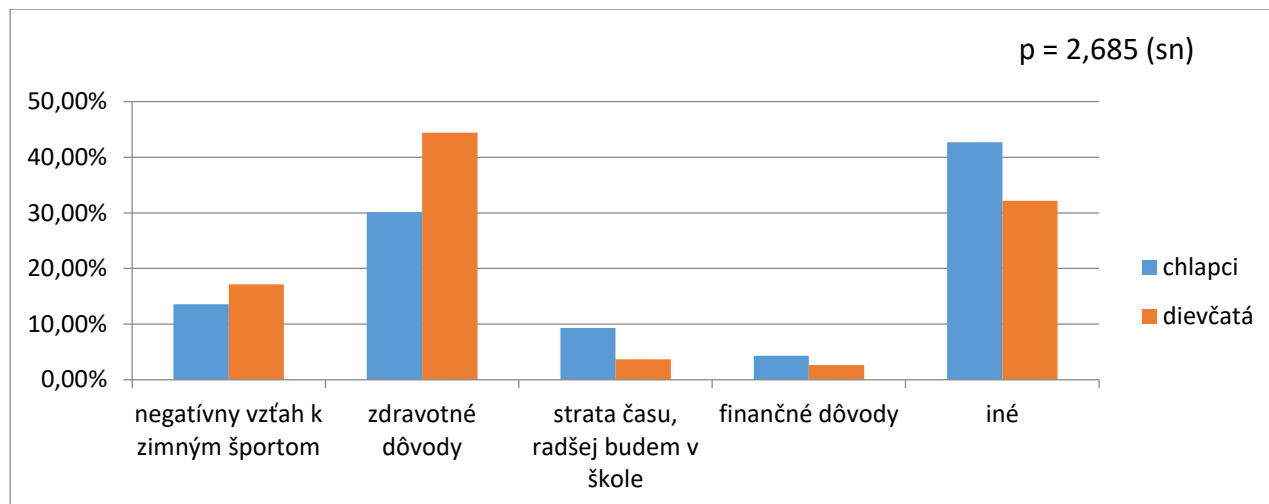
Z uvedených zistení nám vyplýva vyššia účasť žiakov základných škôl na zimnom kurze teda lyžiarskeho výcviku ako u stredoškôľakov. Príčinou môže byť vyššia náročnosť stredoškolského štúdia oproti základnej škole ale aj zmena záujmov u starších stredoškôľakov. Dôležitá je správna motivácia žiakov zo strany učiteľov telesnej a športovej výchovy pre účasť žiakov na kurzoch. Aj keď Michal (2012) vo svojom výskume zistil, že najväčším motivačným faktorom je samotný jedinec a jeho túžba lyžovať.

Obrázok 4 Účasť žiakov na zimnom kurze

Za najčastejšiu príčinu neúčasti na zimnom kurze uvádzali dievčatá zdravotné dôvody 44,41 % (obr. 5). Chlapci najčastejšie volili iné dôvody, ako napr. nechcelo sa mi každý deň lyžovať alebo nemám lyže až 42,68 % chlapcov. Druhá najčastejšia odpoveď u pohlaví bola opačná, takže u dievčat to boli iné dôvody 32,19 % a u chlapcov zdravotné dôvody 30,15 %. Pomerne vysoké percento neúčasti na kurze zo zdravotných dôvodov pravdepodobne odráža klesajúcu kondíciu a zhoršujúci sa zdravotný stav mládeže. Beťák (2014) uvádza ako druhý najčastejší dôvod neúčasti na lyžiarskom kurze zdravotné dôvody u chlapcov 26,96 % aj u dievčat 27,17 %. Michal (2013) u stredoškôľakov v Banskej Bystrici a Michalovciach prezentuje 15,33 % neúčasť na lyžiarskom výcviku zo zdravotných dôvodov. Negatívny vzťah k zimným športom ako príčinu neúčasti na kurze pohybových aktivít so zameraním na zimné športy uviedlo 13,95 % chlapcov a 17,14 % dievčat. Tu sa opäť vytvára priestor na motiváciu detí a vzbudiť v nich záujem o tieto športy a tým negatívny vzťah k zimným športom eliminovať na minimum. Vo výskume Michala (2012) bol najväčším dôvodom neúčasti žiakov na lyžiarskom kurze jeho vysoká finančná náročnosť, túto položku uviedlo až 45,2 % opýtaných. V našom výskume to

však bola najmenej volená položka u chlapcov 4,65 % aj u dievčat 2,86 %. Uvedená skutočnosť pravdepodobne súvisí s príspevkom na lyžiarsky výcvik, ktorý ministerstvo poskytuje školám na tento účel od roku 2016, a je to 150 eur na žiaka. Nemusí sa jednať len o lyžiarsky výcvik, môže to byť aj snowboardingový kurz. Týmto sa znižuje finančné zaťaženie rodičov.

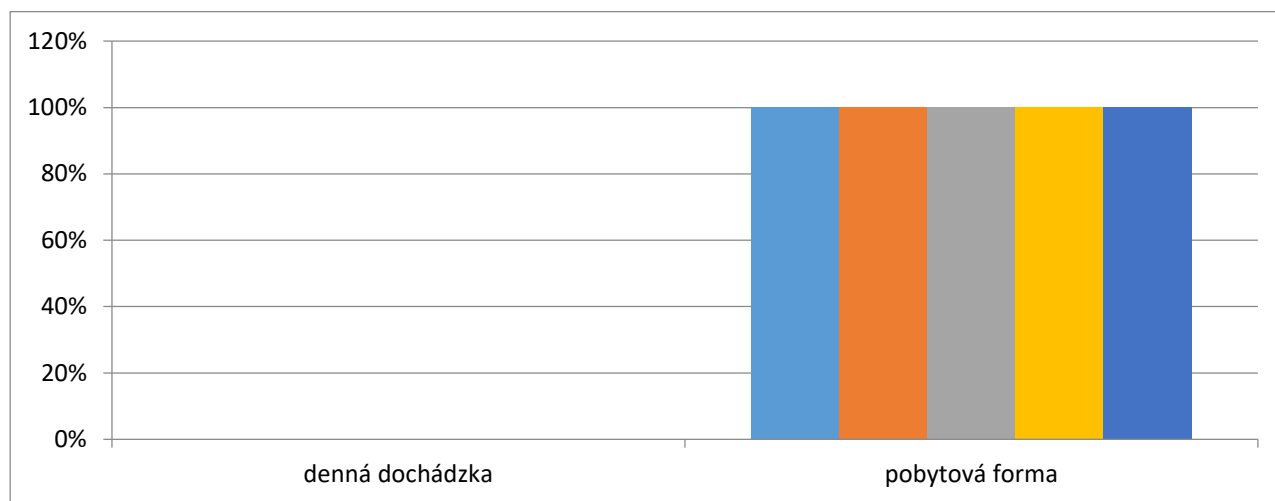
Obrázok 5 Dôvody neúčasti na lyžiarskom kurze

Až 88 % organizáciu lyžiarskeho kurzu dochádzkovou formou zistil Michal (2006) na základných školách v okrese Martin. Hoci aj Paugschová – Kubaščík (2002) uvádzajú prevahu dochádzkovej organizácie zimného kurzu na základných školách. V Žilinskom okrese na základných školách sa lyžiarsky kurz organizuje pobytovou formou (obr. 6). Rovnaké výsledky zistil aj Mazal (2011) na 20 základných a 21 stredných školách v Olomouci a okolí, kde bola 100 % organizácia zimných kurzov pobytovou formou. Toto zistenie hodnotíme veľmi pozitívne, pretože organizácia zimného kurzu pobytovou formou je mimoriadne organizačne náročná, kladie zvýšené nároky na zodpovednosť pedagógov, u žiakov je však veľmi obľúbená. Pobytová forma zimného kurzu je často krát jedinou možnosťou organizácie kurzu, keďže snehové podmienky v mieste sídla školy sú často nevyhovujúce a odbúrava sa tiež stres a únava z každodenného dochádzania. Často je práve pobytová forma faktor, ktorý ovplyvňuje účasť žiaka na kurze.

Michal – Horička (2014) zistili, že až 93 % opýtaných by si zvolilo pobyt na mieste výcviku a iba 7 % žiakov by si vybralo každodenné dochádzanie na výcvik. Aj Hájek (2014) uvádza u 64 % škôl organizáciu zimného kurzu pobytovou formou.

Vráblová (2013) uvádza, že časová organizácia zimných výcvikových kurzov je u väčšiny škôl v okolí Martina rovnaká, kde až 69,6 % každý deň dochádza spred školy

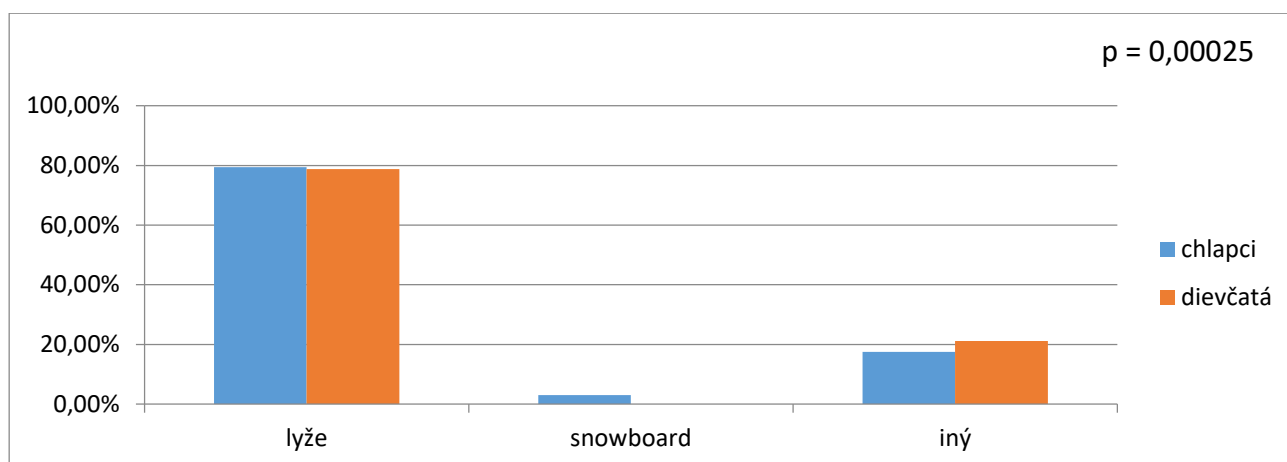
autobusom. 21,7 % škôl organizuje zimné výcviky priamo v stredisku. Jedna škola 4,4 % akceptuje pobyt v stredisku, pričom je podmienka, aby bol prítomný dozor (rodičia).

Obrázok 6 Forma organizácie lyžiarskeho kurzu

V ďalšej otázke sme zisťovali, ktorý zimný šport sa žiak naučil ako prvý (obr. 7) Správne sme predpokladali, že ako prvý zimný šport sa veľká väčšina detí naučila lyžovať, uvádza ho až 79,48 % chlapcov a 78,80 % dievčat. Voľba uvedenej položky súvisí s oveľa dlhšou tradíciou lyžovania u nás ako snowboardingu. Druhou najčastejšou odpoveďou bol iný šport, ktorý uviedlo 17,47 % chlapcov a 21,20 % dievčat. Snowboarding ako prvý zimný šport sa naučilo iba 3,06 % chlapcov a žiadne dievča. Aj Binter a kol. (2002) uvádzajú, že z praktických dôvodov a z hľadiska motorického učenia je vhodné naučiť dieťa najskôr lyžovať a potom mu umožniť aj jazdu na snowboarde. Dieťa si potom vyberie z týchto dvoch disciplín tú, ktorá mu viac vyhovuje alebo sa môže venovať obom súčasne.

Lyžovanie je viac preferované aj z finančných dôvodov, keďže snowboardová výstroj je oveľa finančne nákladnejšia. Pri tejto otázke sme zaznamenali štatisticky významné rozdiely v odpovediach chlapcov a dievčat na hladine významnosti $p < 0,05$.

Obrázok 7 Zimný šport, ktorý sa žiak naučil ako prvý

ZÁVER

Cieľom našej práce bolo zistiť názory žiakov na základných školách v Žilinskom okrese zimným športom. Zimným športom sa venuje 78,62 % opýtaných, z toho takmer polovica lyžovaniu až 48,37 %, snowboardingu sa venuje iba 8,73 % opýtaných. Alarmujúci je počet detí, ktoré sa nevenujú žiadnemu zimnému športu 38,42 %.

Potešujúca je 100 % organizácia zimných kurzov na základných školách v Žilinskom okrese a aj pomerne vysoká účasť na týchto kurzoch až 82,33 % žiakov. Lyžiarske kurzy sa na školách kde sme prieskum realizovali organizujú vždy pobytovou formou.

Najčastejším dôvodom neúčasti na kurze boli u dievčat zdravotné dôvody 44,41 %, u chlapcov 42,68 % iné dôvody, ako nechcelo sa mi každý deň lyžovať alebo nevlastnenie lyžiarskeho výstroja.

Prieskumom sme potvrdili, že ako prvý zimný šport sa veľká väčšina detí naučila lyžovať, uvádza ho až 79,48 % chlapcov a 78,80 % dievčat. Druhou najčastejšou odpoveďou bol iný šport, ktorý uviedlo 17,47 % chlapcov a 21,20 % dievčat. Snowboarding ako prvý zimný šport sa naučilo iba 3,06 % chlapcov a žiadne dievča. Dôležité je aby žiakom bolo aj naďalej umožnené absolvovať lyžiarsky kurz počas navštevovania základnej školy, čím sa buduje u detí kladný vzťah k pohybovej aktivite.

LITERATÚRA

BEŤÁK, B. 2013. Obľúbenosť zimných športov a vzťah žiakov stredných škôl k ich vykonávaniu. In „*Telesná výchova a šport – prostriedok vytvárania vzťahu mladej generácie*

k pohybu a športu“ Zvolen: Technická Univerzita, Ústav telesnej výchovy a športu, 2013. ISBN: 978-80-228-2570-2, s. 1 -138.

BEŤÁK, B. 2014. Zimné športy vo vyučovaní telesnej a športovej výchovy na stredných školách. In *Studia sportiva*. ISSN 2014, č. 1, s. 141-149.

BINTER, L. a kol. 2002. *Snowboarding*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 132 s. ISBN 80-247-0246-0.

HÁJEK, J. 2014. *Sborník snowboardových her*: bakalárska práca. Liberec: Technická univerzita, 2017, 52s.

KRŠJAKOVÁ, S. – ROUČKOVÁ, M. 2013. *Moderné trendy vo vyučovaní a riadení telesnej a športovej výchovy*. 1. vyd. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum, 2013. 56 s. ISBN 978-80-8052-560-6.

LOUKA, O. – VEČERKA, M. 2007. *Snowboarding* 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 148 s. ISBN 978-80-247-1378-6.

MAZAL, Z. 2011. *Výuka snowboardingu na základných a stredných školách v Olomouci a okolí: diplomová práca*. Brno: FSS, MU v Brně, 2011. 95 s.

MELKUS, P. – ROUČKOVÁ, M. 2014. *Základy snowboardingu* 1. vyd. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum, 2014. 50 s. ISBN 978-80-8052-594-1.

MICHAL, J. 2006. Analýza stavu lyžovania na základných školách. In *Súčasnosť a perspektívy telovýchovného procesu na školách*. Banská Bystrica: Pedagogická fakulta, UMB, 2006. ISBN 80-8083-227-7, s. 186-196.

MICHAL, J. 2008. Využitie sezónnych činností v školskej TV. In *Telesná výchova a šport, zdravie a pohyb*. Prešov: MPC Bratislava, alokované pracovisko Prešov, 2008, s. 95-99.

MICHAL, J. 2012. Vyučovanie lyžovania v intencii štátneho vzdelávacieho programu na stredných školách. In *„Telesná výchova a šport – prostriedok vytvárania vzťahu mladej generácie k pohybu a športu“* Zvolen: Technická Univerzita, Ústav telesnej výchovy a športu, 2012. ISBN 978-80-228-2399-9, s. 166-177.

MICHAL, J. 2013. Žiak a vyučovanie lyžovania na stredných školách. In *„Telesná výchova a šport – prostriedok vytvárania vzťahu mladej generácie k pohybu a športu“* Zvolen: Technická Univerzita, Ústav telesnej výchovy a športu, 2013. ISBN: 978-80-228-2570-2, s. 368-376.

MICHAL, J. – HORIČKA, 2014. Monitoring vyučovania snowboardingu na druhom stupni základných škôl. In *Telesná výchova a šport v živote človeka*. Zvolen, 2014. ISBN 978-80-228-2684-6, s.191-197.

- MICHAL, J. – KUNKELA, P. 2014. Využitie lyžovania vo vyučovaní TŠV na základných školách vo vybraných regiónoch. In *Telesná výchova a šport v živote človeka*. Zvolen, 2014. ISBN 978-80-228-2684-6, s.199-209.
- MÓKUS, L. 2011 Vplyv tréningu na balansovacích doskách na parametre dynamickej rovnováhy v snowboardingu. In *Sciencia Movens*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta telesnej výchovy a športu, 2011. ISBN 978-80-86317-84-7, s.77-80.
- PADĚROVÁ, L. 2009. *Výuka snowboardingu na základních a středních školách v Brně a okolí*: diplomová práce. Brno: FSS, MU v Brně, 2009, 81 s.
- PACH, M. 2003. Základný zosúvaný oblúk v snoubordingu. In *Telesná výchova šport*. ISSN 1335-2245, 2003, roč. 13, č. 2, s. 41-43.
- PAUGSCHOVÁ, B. a kol. 2004. *Lyžovanie*. 1. vyd. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 2004. 237s. ISBN 80-8055-880-9.
- PAUGSCHOVÁ, B. – KUBAŠČÍK, R. 2002. *Monitorovanie stavu lyžovania na základných školách Stredoslovenského regiónu*. Banská Bystrica: FHV UMB, 2002, 111s.
- STRAŇAVSKÁ, S. – GÖRNER, K. 2017. Outdoorové aktivity vo voľnom čase stredoškolskej mládeže. In *Šport a rekreácia 2017*. Nitra: KTVŠ PF UKF, 2017. ISBN 978-80-558-1179-6, 109-118.
- VRÁBLOVÁ, M. 2013. Záujem žiakov o využitie snowboardingu vo vyučovaní telesnej a športovej výchovy. In *„Telesná výchova a šport – prostriedok vytvárania vzťahu mladej generácie k pohybu a športu“* Zvolen: Technická Univerzita, Ústav telesnej výchovy a športu, 2013. ISBN: 978-80-228-2570-2, s. 89-93.

Kontakt

PaedDr. Stanislava Straňavská, PhD.

Katedra telesnej výchovy a športu, Filozofická fakulta, Univerzita Mateja Bela,
Banská Bystrica

stanislava.stranavska@umb.sk

Názov	TELESNÁ VÝCHOVA A ŠPORT V ŽIVOTE ČLOVEKA
Autor	Mgr. Karin Baisová, PhD., PaedDr. Martin Kružliak, PhD.
Recenzenti	prof. Ing. Jozef Štefko, CSc., KNDV DF, TU Zvolen doc. PaedDr. Jirí Michal, PhD. KTVŠ UMB, Banská Bystrica
Vydavateľ	VTU vo Zvolene
Tlač	ÚTVŠ TU vo Zvolene
Vydanie	prvé, november 2019
Počet strán	326
Náklad	60 výtlačkov

Publikácia neprešla jazykovou úpravou v redakcii nakladateľstva.

Za vecnú a jazykovú správnosť diela zodpovedá autor.

ISBN 978-80-228-3178-1